

Rutin för åtgärder vid pandemi

Gäller fr.o.m:2020-03-09

Senast reviderad: 2020-03-09

Dokumentansvarig: Kommundirektören

Gäller för: Falköpings kommun, alla verksamheter

Innehåll

1.	Inledning.....	3
2.	Kommunens huvudsakliga uppgifter	3
3.	Ansvar vid en pandemisk smitta	3
4.	Utgångspunkter för verksamhetsplanering.....	4
5.	Inriktning för planering	4
6.	Ledningsorganisation i Falköpings kommun	5
7.	Kommunal verksamhet som måste fungera vid en pandemi (samhällsviktig verksamhet)	6
8.	Vaccination.....	6
9.	Åtgärder under pandemins olika faser.....	7
9.1	Förvarningsfasen (Aktiveringsfasen)	7
9.2	Fas (vecka) 1 Mild form, 5 % insjuknande (Pandemisk fas).....	7
9.3	Fas (vecka) 2 Måttlig form, 10 % insjuknande (Pandemisk fas).....	8
9.4	Fas (vecka) 3 Svår form, 25 % insjuknande (Pandemisk fas)	9
9.5	Fas (vecka) 4 Mycket svår form, 40 % insjuknande (Pandemisk fas)	9
9.6	Fas (vecka) 5, Extremt svår form, 50 % insjuknande (Pandemisk fas).....	9
9.7	Övergångsfas	9
10.	Kommunikation/Informationshantering.....	10
11.	Personalförsörjning	11
12.	Övrig lagstiftning	12
13.	Sjukvård, medicinsk information	13
14.	Tips och råd	13
15.	Hänvisning	14
16.	Bilagor.....	14

1. Inledning

Kommunens rutin vid en pandemi beskriver kommunövergripande åtgärder och kan kompletteras med aktuella anvisningar vid ett utbrott.

Denna rutin omfattar enbart Falköpings kommuns förmåga att upprätthålla samhällsviktig verksamhet.

Åtgärderna i rutinen träder i kraft när det finns misstanke om, alternativt föreligger ett utbrott av ett nytt virus som snabbt får spridning mellan människor och som ger upphov till en pandemi. Rutinen kan träda i kraft redan under förvarningsfasen, d.v.s. då en pandemi är bekräftad men ännu inte nått Sverige.

Vad är en pandemi?

Pandemi – (eng. pandemic) är en ny sjukdom som sprider sig över världen. Definitionen av en pandemi är att det är en ny sjukdom som de flesta människor inte är immuna mot.¹

Epidemi – (eng. epidemic) har brutit ut när smitta sprids till flera närgränsande geografiska områden och många insjuknat, till skillnad från ett *utbrott* som oftast omfattar ett begränsat område med ett fåtal sjuka.²

Sammanfattning – En pandemi kan ha en epidemi till grund. Om en epidemi täcker en hel världsdel eller flera världsdelar benämns den pandemi³

Beredskapsplaneringen för pandemisk smitta ska minska de negativa konsekvenserna och försöka begränsa smittspridningen. Folkhälsomyndigheten samordnar pandemiberedskapen på nationell nivå och ger stöd till planeringen på regional och lokal nivå.

2. Kommunens huvudsakliga uppgifter

Kommunerna har en viktig roll i krisberedskapsarbetet och ska verka för att sådan verksamhet som alltid måste upprätthållas kan bedrivas även vid en pandemi.

Kommunerna ska med stöd av länsstyrelse, region och de nationella myndigheterna identifiera samhällsviktig verksamhet (både offentlig och privat) som måste upprätthållas vid en pandemi eller annan krissituation.

Vid en pandemi ska kommun så långt som möjligt genomföra sina egna verksamheter, t.ex. inom vård, skola och omsorg, i normal omfattning och ge invånarna och media en tillräcklig och korrekt information om läget.

3. Ansvar vid en pandemisk smitta

Regionen och kommunen är ytterst ansvariga för hälso- och sjukvården och smittskyddsarbetet inom sitt område. Smittskyddsläkaren ansvarar inom regionen för att planera, organisera och leda smittskyddsarbetet. I detta ingår att utarbeta en lokal tillämpning av pandemiplan vid smitta och att leda smittskyddsarbetet under en pandemi. Regioner och kommuner bör samarbeta så att de gemensamma resurserna används bäst.

¹ 2020-02-05 https://www.who.int/csr/disease/swinflu/frequently_asked_questions/pandemic/en/

² 2020-02-05 <https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi>

³ 2020-02-05 <https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi>

Regionen och kommunen skall:
Omfördela sjukvårdsresurser och resurser för kommunal hemtjänst och göra en prioriteringslista för vad resurserna skall användas till.
Inventera möjliga nya vårdplatser.
Klara personalbemanningen.

En viktig uppgift är att omfördela resurser för att upprätthålla samhällsviktiga funktioner.

4. Utgångspunkter för verksamhetsplanering

Planeringsförutsättningar/ antaganden

Under en period av 6-8 veckor ska en frånvaro om minst 15 % av de anställda kunna hanteras.

- Pandemin når en kulmen under vecka två och tre. Då bör en frånvaro på upp till 50 % av de anställda kunna hanteras.
- Andelen sjuka kan därefter fortsatt vara högre än normalt under en period av tre till fyra månader.
- Sjukdomen kommer sannolikt inte att drabba samhället likformigt. Under en tid och på vissa platser kan en betydligt större andel än 50 % av arbetsstyrkan vara frånvarande, vilket kan bli mer kännbart på mindre arbetsplatser.
- De som blir sjuka kommer att vara borta från arbetet minst fem arbetsdagar.
- Inkubationstiden, det vill säga den tid det tar från det att man smittats till dess att man insjuknar är 2-14 dagar.
- Pandemin kan komma i flera vågor, där den andra vågen kan tänkas komma tre till nio månader efter den första vågen.
- Pandemier är inte som den årliga influensan begränsad till vintermånaderna, utan kan förekomma när som helst på året.

5. Inriktning för planering

Kommunala verksamheter ska

- Identifiera de viktigaste verksamheterna.
- Avgränsa de kritiska funktionerna.
- Minimera – vilken bemanning och resurser som är nödvändiga.
- Prioritera – om inte all verksamhet eller alla funktioner kan upprätthållas, vad är viktigast?

Om en verksamhet måste prioritera mellan olika åtgärder.

Normalt beslutas detta av verksamhetschefen. Frågor av principiell karaktär beslutas av respektive nämnd.

Det behövs en kontinuitetsplanering för nedanstående verksamhet/områden för att säkerställa personal och övriga resurser. En viktig del av arbetet är också att kontakta underleverantörer och planera för säkra leveranser och tjänster

- Ledningsfunktioner/ledningsorganisation

- Identifiering av samhällsviktiga verksamheter och vad som kan avgränsas
- Personalplanering/försörjning, definiera nyckelpersoner, omfördelning av personal och övrig personal som kan tillföras, prioritering av nyckelfunktioner (personal) som skall vaccineras/få profylax
- Information och utbildning
- Epidemirapportering/ uppföljning av insjuknad personal och patienter
- Resursinventering och lagerhållning, lokaler med utrustning för vård, matlagning och distribution, fordon och transporter, hygienartiklar och skyddsutrustning

6. Krisledningsorganisation i Falköpings kommun

Ansvar under en pandemi följer det normala verksamhetsansvaret på alla nivåer i kommunen. Vid behov aktiveras kommunens krisledningsfunktion enligt gällande rutiner i handlingsplanen för samhällsstörningar och extra ordinära händelser.

Krisledningsnämnd

Krisledningsnämndens verksamhetsområde regleras i handlingsplanen för samhällsstörningar och extra ordinära händelser.

Krisledningsnämnden tar endast över kommunala nämnders verksamheter vid en extraordinär händelse. De kommunala bolagen omfattas inte utan hanteras inom ramen för det kommunala områdesansvaret.

Krisledningsgruppen

Krisledningsgruppen fungerar som en samordnande aktör vid händelse av pandemi och har till uppgift att:

Krisledningsgruppen ska:

- analysera situationen/händelsen – fastställa lägesbild
- förbereda, samordna och fördela uppdrag till förvaltningarna – skapa händelsegrupper
- planera utifrån olika händelseutvecklingar
- intern och extern information
- samverka med berörda aktörer
- ansvara för kontakt och rapportering till länsstyrelse
- och andra myndigheter i samverkan
- planera för personalförsörjning under krishantering
- dokumentera händelser och föra lägeskarta
- följa upp beslut och åtgärder
- skapa informations- och beslutsunderlag till politisk ledning
- förbereda att ta emot stöd/ resurser från extern aktör.

Samverkan Region Västra Götaland och Länsstyrelsen Västra Götaland

För att skapa en gemensam lägesbild och god samordning krävs samverkan med andra myndigheter, företag och aktörer. Initialt under en pandemi är samverkansbehov i form av

omvärldsbevakning och informationsflöde av stor vikt. I efterföljande skeden krävs regional ledning och resursfördelning

7. Kommunal verksamhet som måste fungera vid en pandemi (samhällsviktig verksamhet)

Följande verksamheter måste fungera och upprätthållas vid en pandemi

Prioritet 1

Dricksvattenförsörjning. Är livsnödvändig verksamhet samt en stödfunktion till många andra viktiga verksamheter. Spillvattenförsörjning och rening är nödvändig för miljön.

Energi och värme. Verksamheten är viktig för samhällets funktionalitet. Bortfall eller störningar av verksamheten kan vintertid utgöra ett hot mot individens liv och hälsa.

Vård och omsorg. Störningar eller bortfall av verksamheten kan utgöra hot mot individens liv och hälsa. Inom all omsorg är det viktigt att planera för stödfunktioner så som tex kosthållning, tvätt, hygien och transporter.

Socialtjänsten. Störningar eller bortfall av verksamheten kan utgöra hot mot individens liv eller hälsa.

Samhällsskydd Mellersta Skaraborg. Verksamheten är nödvändig väsentlig för såväl individens liv och hälsa som för skyddet av egendom och miljö

Ledningsfunktioner. Utan fungerande ledning och administration kommer kommunens verksamhet inte att kunna upprätthållas

Prioritet 2

Kommunikation. Ökat behov och efterfrågan av kommunikation.

IT drift. behov av att stödsystem fungerar

Barn- och utbildning. (skola och barnomsorg och skolskjutsar)

Verksamheten bör upprätthållas så långt som möjligt för att möjliggöra för föräldrar till friska barn att gå till sina arbeten.

Samhällsbyggnad (utöver det som är prio 1). Verksamheten är en viktig stödfunktion till många andra viktiga verksamheter som måste fungera.

Prioriterad verksamhet utanför kommunens organisation

Räddningstjänsten. Verksamheten är nödvändig väsentlig för såväl individens liv och hälsa som för skyddet av egendom och miljö

Miljöförvaltning. Störningar eller bortfall av verksamheten kan utgöra hot mot individens liv eller hälsa. Vid en pandemi är det särskilt viktigt att livsmedelskontrollen upprätthålls.

Renhållning. Utebliven renhållning och sophantering kan leda till ökad smittspridning och kan också orsaka skador på den yttre miljön. Verksamheten är särskilt viktig under den varma årstiden.

8. Vaccination

Vid en pandemi kommer rekommendationer att utarbetas av Folkhälsomyndigheten, i samverkan med läkemedelsverket och socialstyrelsen, för att hälso- och sjukvården ska kunna erbjuda vaccinationer för att förebygga svår sjukdom, dödsfall och för att minska risken för smittspridning. Medan Folkhälsomyndigheten ansvarar för att ett vaccin ska finnas

tillgängligt och vid behov kunna erbjudas hela befolkningen, ansvarar regionen för att lägga upp det praktiska vaccinationsarbetet.

Användning av vacciner

Under en pandemi är vaccination med ett pandemivaccin den bästa åtgärden för att minska sjuklighet och dödlighet i befolkningen och för att motverka smittspridning. Vaccinet kommer erbjudas till hela eller delar av Sveriges befolkning beroende på den aktuella situationen. Ett pandemivaccin kan inte börja tillverkas förrän den pandemiska virusstammen har identifierats och anpassats till vaccinproduktion. Därför finns inte lager av vaccin.

Prioriteringar vid vaccination

Vid en pandemi kommer Folkhälsomyndigheten utarbeta rekommendationer med förslag på vaccinationsstrategi och prioriteringsordning. Utifrån dessa rekommendationer erbjuder regionerna vaccination till sina invånare.

Pandemier orsakas ofta av virus som inte tidigare är kända och då kan det dessutom vara så att man inte hunnit tillverka ett vaccin innan pandemin inträffar och att vaccinet kommer först i efterhand.

9. Åtgärder under pandemins olika faser

Kommunens plan för pandemi följer inte kontinuitetsplanen som WHO har definierat före, under och efter ett pandemiutbrott. När WHO ligger på larmnivå 6 för pandemi, så har vi med stor sannolikhet inte gått in i fas 1 för svenska förhållanden.

Nedan beskrivs de åtgärder som kommunens krisledningsorganisation bör vidta under pandemins olika faser.

9.1 Förvarningsfasen (Aktiveringsfasen)

Händelse

- Pandemi är bekräftat någonstans i världen. Sverige har drabbats av sina första fall.
- MAS och säkerhetskyddschefen får information om pandemin av smittskyddsläkaren.

Förslag på åtgärder

- Samverkar med Länsstyrelsen, kommunerna och regionen.
- Aktivera omvärldsbevakning (utser ansvarig).
- Planer uppdateras
- Förråd och lager inventeras. Hygienartiklar etc. anskaffas efter behov.
- Informera politisk ledning, arbetsgrupp och vid behov sektorer/bolag och kommunalförbund om pandemi och kommunens beredskapsplanering.
- Uppdatera lista över funktioner/befattningar som skall prioriteras för vaccination utifrån givna riktlinjer från Socialstyrelsen. Starta vaccinering, om vaccin finns.
- Förbered informationsmaterial/ tips och råd till anställda och allmänheten.
- Säkerställ informationskanaler och kontaktvägar (hemsida, telefonrådgivning etc.)

9.2 Fas (vecka) 1 Mild form, 5 % insjuknande (Pandemisk fas)

Förslag på åtgärder

- Aktivera krisledningsgrupp.

- För bestämmande av pandemiläge och gradering av insatsbehov tas regelbunden kontakt med smittskydd och i kommunen förs statistik avseende nya insjuknade bland patienter och personal.
- Förhandla med fackliga organisationer om möjlighet för arbetsgivaren att utkräva nödfallsövertid av arbetstagare i den utsträckning som förhållanden kräver.
- Informera om eventuella behov av omfördelning av personal mellan sektorer/bolag och kommunalförbund utifrån de behov som uppstår.

Höj hygienivån

- Ge ut rekommendationer och rutiner för hygien, särskilt i gemensamma hygienutrymmen som pentryn och toaletter och publika utrymmen. Regelbunden rengöring behövs på ytor, bord och dörrhandtag i gemensamma lokaler, och ledstänger i trapphus etc.
- För handhygien tillhandahålls om möjligt alkoholbaserat handdesinfektionsmedel alternativt flytande tvål och engångshanddukar.
- Respektive arbetsledare ansvarar för att all personal får information om regler för hygien.
- Lägg upp riktlinjer för informationsspridning kring pandemi till allmänhet, kommunanställda och näringsliv (i samverkan med Region, Smittskyddsläkare och Länsstyrelsen).

Löpande aktiviteter under hela skeendet

- Följ information från Länsstyrelsen, Smittskyddsläkaren och utför annan omvärldsbevakning.
- Informera politisk ledning, sektorer/bolag och kommunalförbund.
- Se över och säkerställ bemanning av verksamheternas beredskap och jourer.
- Fordon, transporter och leveranser av materiel, livsmedel, etc.
- Uppdatera planen för kostförsörjning
- Bevaka behov av Krisstöd, POSOM-ledningsgrupp
- Påbörja uppföljning av sjukskrivningar i kommunala verksamheter och vårdtagare. Jämför med nyckeltal motsvarande period 2 år tillbaka.
- Påbörja komplettering/anskaffning av hygienartiklar och annan tänkbar skyddsutrustning.
- Översyn av tillgången på vårdplatser och vilka resurser i form av korttidsplatser som finns tillgängliga eller är möjliga att skapa. Inventera tillgång till trygghetslarm.
- Säkerställ kommunikationskanaler och kontaktvägar.
- Genomför planerade kommunikationsaktiviteter
- Informera allmänhet, kommunanställda och näringsliv (i samverkan med Regionen, Smittskyddsläkare och Länsstyrelsen).
- Bedriv tät samverkan med Länsstyrelsen och närliggande kommuner

9.3 Fas (vecka) 2 Måttlig form, 10 % insjuknande (Pandemisk fas)

Förslag på åtgärder

- Förbered bemanningsåtgärder, planering och beslutsunderlag för strategi och riktlinjer för att omfördela personal till verksamheter utifrån de behov som uppstår. Kontakta

frivilligorganisationer, pensionsavgångna etc. Omfördelning av personal skall i första hand ske till verksamheter/uppgifter som inte medför någon ytterligare smittrisk.

Genomför löpande aktiviteter under hela skeendet enligt Nivå/vecka 1

9.4 Fas (vecka) 3 Svår form, 25 % insjuknande (Pandemisk fas)

Förslag på åtgärder

- Krisledningsgruppen orienterar KS och inhämtar beslut om strategi och riktlinjer för att omfördela personal inom sektorer utifrån de behov som uppstår.
- Besluta om omfördelning av personal till prioriterade, samhällsviktiga verksamheter, där behov uppstått. Vid behov, aktivera och inkalla frivilliga, pensionsavgångna etc.

Genomför löpande aktiviteter under hela skeendet enligt Nivå/vecka 1

9.5 Fas (vecka) 4 Mycket svår form, 40 % insjuknande (Pandemisk fas)

Förslag på åtgärder

- Besluta om omfördelning av personal till prioriterade, samhällsviktiga verksamheter, där ytterligare behov uppstått.
- Vid behov, aktivera och inkalla frivilliga, pensionsavgångna etc.
- Genomför löpande aktiviteter under hela skeendet enligt Nivå/vecka 1

Genomför löpande aktiviteter under hela skeendet enligt Nivå/vecka 1

9.6 Fas (vecka) 5, Extremt svår form, 50 % insjuknande (Pandemisk fas)

Förslag på åtgärder

- Besluta om omfördelning av personal till prioriterade, samhällsviktiga verksamheter, där ytterligare behov uppstått.
- Vid behov, aktivera och inkalla frivilliga, pensionsavgångna etc.

Genomför löpande aktiviteter under hela skeendet enligt Nivå/vecka 1

9.7 Övergångsfas

Den pandemiska övergångsfasen kännetecknas av att smittspridningen minskar och att globala eller nationella riskbedömningar indikerar att åtgärder mot den pandemiska influensan kan trappas ned. I denna fas kan ansvariga aktörer påbörja utvärderingen av pandemins förlopp internationellt, nationellt, regionalt och lokalt för att bedöma effekterna av insatta åtgärder. Utvärderingen fortsätter i den interpandemiska fasen och utgör ett led i den ständiga förbättringen av beredskapsarbetet inför en ny pandemi.

10. Kommunikation/Informationshantering

Kommunikationsenheten har en central roll vid en pandemi för att säkerhetsställa och samordna kommunikationen. Falköpings kommun har en övergripande kriskommunikationsplan som ligger till grund för kommunikationsarbetet och när en krisorganisation aktiveras. Enheten erbjuder stöd i sektorernas förberedande krisarbete samt stöttar vid en faktisk händelse. I en händelse av kris, oavsett omfattning, blir kommunikation snabbt viktigt för att skapa klarhet i vad som har hänt för att motverka ryktesspridning och oro, både inom organisationen och ut mot kommunens invånare och övriga intressenter.

Kommunikation från Falköpings kommun

Falköpings kommuns övergripande kriskommunikationsplan ligger till grund för kommunikationsarbetet och samordnas med andra aktörer och myndigheter.

Prioriterade kommunikationsaktiviteter:

- Samordna det övergripande kommunikationsarbetet inom organisationen enligt lämplig metod beroende på händelsens karaktär och omfattning.
- Ta fram en kommunikativ lägesbild.
- Kommunera fastställda budskap i kommunens kommunikationskanaler.
- Kommunera kontakt- och informationsvägar till aktuella aktörer och myndigheter.
- Intern kommunikation utifrån verksamhetens behov av kommunikation om pandemin.

Kommunen ska också samordna och strukturera arbetet med media (samordna mediekontakter, förbereda underlag och talespersoner, analysera behovet av pressträffar).

Förutsättningar för kommunikation

- Låg kunskap om smittspridning och pandemi bland befolkningen.
- Vissa yrkesgrupper/nationaliteter kan behöva riktad information om hur hens situation påverkas (lättläst, översättning osv).
- Hög press på dem som har ansvar för att kommunicera (som själva kan ha sjuka medarbetare.)
- Prioritering av vaccin kan vara ett känsligt ämne.

Information till allmänheten och kommunanställda under en pandemi innefattar bland annat:

- Vad är en pandemi?
- Var finns information om läget och hur jag kan skydda mig mot smitta?
- Vad ska jag göra om jag tror mig ha smittats?
- Vad är myndigheternas bedömning och riskbild för allmänheten.
- Vad gör myndigheterna för att minska smittspridningen?

Nationell information

Socialstyrelsen, Folkhälsomyndigheten samt andra nationella myndigheter ger allmänheten information om smittan och dess symptom. Myndigheterna ger råd för att undvika smitta och åtgärder vid insjuknande.

Medicinsk information

Smittskyddsläkaren ger information om tillgång till vaccin och antivirala läkemedel.

Information till allmänheten om öppettider på vårdcentraler, vart sjuka ska vända sig etc. ges av Regionen.

11. Personalförsörjning

Personalförsörjningen i samband med epidemi- eller pandemiutbrott innefattar åtgärder för att förhindra smittspridning, hantera eventuell smittspridning på arbetsplatsen, samt åtgärder för att verksamheten ska kunna fungera som arbetsplats vid omfattande frånvaro. Personalen som utför arbetsuppgifter i samband med en epidemi- eller pandemiutbrott ska arbeta under så säkra förhållanden som möjlig och nödvändiga skyddsåtgärder ska vidtas för att ingen, i så stor utsträckning som möjligt, ska behöva bli smittad i arbetet.

Vid en pandemi kommer fortlöpande personalplanering och andra aktiva/operativa bemanningsåtgärder att behöva vidtas.

Generellt kan konstateras att arbetsgivarens rättigheter och skyldigheter gentemot invånarna är lika omfattande vid all typ av pandemier. Detta innebär att arbetsgivaren bland annat har en rättighet att beordra in personal vid nödlägen och har en skyldighet att tillhandahålla en god arbetsmiljö.

Riskbedömning

För att minimera risken för smittspridning ska alla arbetsgivare göra en bedömning av risk för ohälsa och olycksfall i enlighet med Arbetsmiljöverkets föreskrifter om systematiskt arbetsmiljöarbete (AFS 2001:1). Riskbedömningen ska ske utifrån varje arbetsplats och ska ske i samverkan med skyddsombud.

Det gäller att planera för hur:

- verksamheten ska hantera ett utbrott av den smittsamma sjukdomen på arbetsplatsen,
- identifiera vilka arbetsuppgifter som måste utföras samt
- se till att personalen som utför arbetsuppgifterna arbetar under så säkra förhållanden som möjligt.

Med bedömningen som grund ska nödvändiga skyddsåtgärder vidtas för att ingen ska bli smittad i arbetet. I förekommande fall bör expertis i form av företagshälsovården hjälpa till. Mer information om smitta finns att läsa i Arbetsmiljöverkets föreskrift Smittrisker (AFS 2018:4).

Åtgärder för att förhindra smitta

- Avstängning för att förhindra smittspridning.

Åtgärder för personalförstärkning

- Övertid, jour och beredskap
- Vikariera för annan arbetstagare och helt eller delvis även utföra egna arbetsuppgifter
- Anställa på visstid (vikariat och allmän visstidsanställning)
- Schemabyte och förskjuten arbetstid
- Möjlighet till avvikelser från dygns- och veckovila
- Förflyttning
- Avbryta semester

- Nödfallsövertid
- Krislägesavtal

För vidare stöd kring hanteringen kontaktas arbetsgivarenheten.

12. Övrig lagstiftning

Lagstiftning som kan bli aktuell vid en pandemi är bland annat för åtgärder som vid behov kan användas för att begränsa smittspridning, som att begränsa allmänna sammankomster eller att vid behov stänga arbetsplatser och skolor.

Förutom medicinska åtgärder behövs en beredskap för att på frivillig väg vid behov begränsa vissa aktiviteter. Det kan även innebära att man stänger skolor, förskolor samt andra institutioner. Erfarenheten har visat att effekten av sådana åtgärder på utvecklingen av en pandemi är begränsade, men att de möjligen kan bidra till att sjukdomen sprids långsammare.

Lag (2006:1579) om skydd mot internationella hot mot människors hälsa

Innehåller bestämmelser för att genomföra WHO:s internationella hälsoreglemente. Lagen syftar till att skydda mot internationella hot mot människors hälsa.

Regeringen får meddela bestämmelser till skydd för liv och hälsa som avviker från denna lag om det behövs med hänsyn till överenskommelser med Danmark, Finland eller Norge.

Smittskyddslagen (2004:168)

Reglerar ansvarsfördelning och vilka åtgärder som ska vidtas (t.ex. smittspårning, isolering och karantän), skyldigheter och rättigheter etc.

Smittskyddslagen listar och reglerar vilka sjukdomar som är samhällsfarliga, allmänfarliga, anmälningspliktiga, smittspårningspliktiga och även förutsättningarna för smittspårningen.

Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30)

Reglerar åtgärder för att medicinskt förebygga, utreda och behandla sjukdomar och skador. Anger mål för hälso- och sjukvården och krav på god vård.

Anger bestämmelser som klargör regionernas och kommunernas ansvar för olika delar av hälso- och sjukvården.

Epizootlagen (1999:657)

Reglerar förebyggande och bekämpning av allmänfarliga smittsamma djursjukdomar som kan spridas genom smitta bland djur eller från djur till människa.

Zoonoslag (1999:658)

Reglerar förebyggande och bekämpning av allmänfarliga smittsamma djursjukdomar som kan spridas genom smitta bland djur eller från djur till människa.

Arbetsmiljölagen (1977:1160)

Reglerar skyldigheter för arbetsgivare och andra skyddsansvariga om att förebygga ohälsa och olycksfall i arbetet.

Ger möjlighet att stänga en arbetsplats om det finns en påtaglig risk för smitta just där och om det behövs för att förebygga ohälsa eller olycksfall.

Lag (1989:225) om ersättning till smittbärare

Reglerar ersättning till smittbärare

Ordningslag (1993:1617)

Innehåller särskilda bestämmelser om allmän ordning och säkerhet samt allmänna sammankomster och offentliga tillställningar. Lagen ger möjlighet att stänga en arbetsplats om det finns en påtaglig risk för smitta.

13. Sjukvård, medicinsk information

Primärvården är en del av den öppna vården och ska, utan avgränsning för sjukdomar, ålder eller patientgrupper, svara för befolkningens grundläggande behov av medicinsk behandling, omvårdnad, förebyggande arbete och rehabilitering som inte kräver sjukhusens tekniska resurser eller annan medicinsk kompetens. Det är regionerna som har ansvaret för att organisera primärvården så att alla som är bosatta inom området har tillgång till och kan välja en läkarkontakt.

Undantag från denna regel är den del av hälso- och sjukvården (exklusive läkarinsatser) som kommunerna, genom Ädelreformen, fick ansvaret för i särskild boendeform och dagverksamhet enligt socialtjänstlagen (2001:453), samt bostad med särskild service enligt lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade.

14. Tips och råd

Inom socialförvaltningen i Falköpings kommun tillämpas alltid basala hygienrutiner enligt SOSFS 2017:6 för att minska risken för smittspridning. Även utbildningsförvaltningen använder sig av dessa rutiner där det är adekvat.

Hygienrutiner och anvisningar från folkhälsomyndigheten, smittskyddsenheterna och vårdhygien följs.

Beroende på vilken smittväg de olika smittorna tar finns det olika saker att tänka på, som ett komplement till de basala hygienrutinerna;

Influensa till exempel, smittar via droppar från saliv, nysningar, hosta, etc. Influenzavirus kan dessutom fastna på olika ytor och sedan smitta vidare via dina händer (så kallad indirekt kontaktsmitta). Om du vill skydda dig från att smittas av influensa eller från att smitta andra, bör du tänka på det här:

- Undvik nära kontakt med personer som du vet är sjuka. I vårdsituationer används rekommenderad skyddsutrustning. Omvårdnaden för ALDRIG bli lidande även om brukaren bär smitta.
- Om du själv är sjuk, håll lite avstånd till andra personer, för att undvika att de smittas
- Om du är sjuk, stanna hemma från arbetet eller skolan och undvik att göra andra ärenden.
- Hosta eller nys i armvecket. God nyshygien.
- Tvätta händerna med tvål ofta och noggrant.
- Använd gärna handsprit som komplement till handtvätt.
- För vårdpersonal är alltid handsprit förstaalternativet vid influensa och andra virusorsakade pandemier (se nedan).

För aktuella smittvägar följ Folkhälsomyndigheternas information på deras webbplats.

Förbrukningsmateriel

Inom kommunen kan man inledningsvis se över hur långt befintliga lager räcker och hur de avtal man har ser ut. Exempel på förbrukningsmateriel som kommer att vara viktigt och där behovet kommer att öka:

- Munskydd som skydd mot droppsmitta, vätskeavvisande munskydd i klass IIR
- Andningsskydd, filtrerande halvmasker som skydd mot luftburen smitta (FFP2, FFP3)
- Handdesinfektionsmedel
- Handskar
- Plastförkläden (lång eller kort ärm?)
- Visir eller annat adekvat ögonskydd
- Ytdesinfektion (alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel och Virkon)

Det är viktigt att i förvarningsfasen tidigt lyfta denna fråga inom kommunen och att engagera upphandlingsenheten

15. Hänvisning

Falköpings kommun får tillgång till information från andra myndigheter via informationssystemet WIS.

I övrigt hänvisar vi till Folkhälsomyndigheten (folkhalsomyndigheten.se) och Krisinformation (krisinformation.se) för ytterligare information om händelsen.

16. Bilagor

Bilaga 1 Verksamheternas bedömning av möjligheter och begränsningar.